

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XXXVII. Nimia fiducia sui in rebus agendis, feminarumq[ue] consuetudine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

rarò non nisi cum vita, lucta è tantilla re nata deponitur.

CAPVT XXXVII.

Nimia fiducia sui in rebus agendis, seminarumque consuetudine.

CVM etiam sæculi prudētes moneant, Cprouidi esse, aliorum potiùs in causa sua consiliis, quàm propriis niti. ferè enim labimur in nostris, & affectu trahimur potiùs quàm ratione: neque magis obuium ac familiare est, quàm probare quæ placent: euenitque in his, quod nebula tectis, quibus verarum rerum prospectus omnis intercluditur; quod per rubrum vitrum obiecta intuentibus, qui res omnes rubro colore tinctas arbitrantur, nec errorem hunc, nisi amouerint vitrum, deponunt. Vitrum hoc priuatus affectus cuiusque est, qui rem omnem colore suo tingit, nec patitur veritatem detegi.

Quantis verò periculis fiducia hæc nimia exposita sit, facilè videbit, qui innumeras errorum in rebus humanis causas cogitauerit, maximè in rebus arduis, & quæ rem publicam, quæ Principes viros, quæ Religionis vniuersæ nomen bonum
tan-

tangunt, in quibus semel errasse, ferè perpetuum est. Ita nulla arte reuocari error ille potest, qui vniuersam rempublicam traxit in ruinam. Grauis error, & ab ambitione natus, & plurimùm lapsui vicinus.

Audire, in deliberationem vocare, nunquam non à magnis & prudentibus probatum, è quibus qui deliberationem instituit, optima seligat ac tutissima. Scio primum illum locum in prudentia tenere, qui in pectore suo senatum ac consilia, fugiendaque sequendaque reperit: proximum illi, qui ex aliorum consiliis sanissima deligit. at quanti priores sunt? vix è millibus vnum aut alterum inuenias: & vt talem nactus fueris, sensum tamen aliorum explorasse, obesse non potest, prodesse potest, vt prudenter Sapiens: *Vbi non est gubernator, populus corruet: salus autem vbi multa consilia.* Prov. 11

Nec diffiteor in subitis audacissima aliquando, tutissima consilia esse; sed perrarò ad hæc extrema compellimur. & tutiora sequitur, dum res locusque permittunt, qui peritos audit, & rationum illorum momenta serius indagator excutit: nam vt nihil aliud, hoc fanè qui alios in deliberationem admouet, consequitur, vt tot propugnatores ferè habeat, quot consiliarios;

si negligat, tot oppugnatores referat.

Neque quisquam propè est, qui non aliquid aliquando suggerat rei bonæ; vt non rarò etiam in infimis non pœnitenda reperias. Accedit alta quædam quietudo mentis, cùm mens deliberationis conscia, nihil temere, aut proprię libidinis impulsu aggressam se nouit; cùm contrà in vario metu sint omnia, solusque, si quid aduersi inexpectatum aduenerit, damna, variorumque iudicia ferre cogatur, protectore destitutus.

Neque facilè quisquam antè neglectus, re ad extrema, aut vltimam desperationē deducta, manum admouebit, ne in tam dubio exitu honoris nihil, dedecoris referat plurimum. quin imò reperias non paucos, qui quòd in consilio capiendò neglecti videantur, non improbent modò, sed & variis substructionibus subdolisque machinationibus probatissima etiam euertere conentur, & miscere damnanda, qui sententiam rogati, probassent. Non quòd omnes velim in consilium adhiberi, sed peritissimos quosque ac primos, quibus vel longa experientia, vel muneris ratio, vel ingenij iudiciique bonitas lucem ad varia præfert.

Nulla verò in re magis elucet hoc malum,

lum, vulneraque non medicanda infligit, damnaque non reparanda dare consuevit nimia hæc fiducia sui, quàm ubi de castitate agitur: & ferè cecidisse reperies, quos nimia fiducia sui longiùs à littore prouexit, & maria hæc multorum mortibus infamia tentare suasit. Fiducia hæc inter hos scopulos & breuia nauiganti naufragio proxima est. enauigauit qui timuit, qui que non suo solius consilio fluctibus hinc domesticam commisit ratem.

Præcipitia demum hinc sunt. Caueat quisquis salutem amat. vno leui flatu aut prolabentis in hoc lubrico vestigij lapsu, salus continetur. Ne fide quisquis salutem amat. præcipitio fiducia hæc omnis proxima est.

Et sanè in labili admodum figit pedem, quicumque hunc campum impavidus calcet. Syrtes & breuia cogita, scopulos & decumanos fluctus, cum à tirone Oceani inexperto nauigantur. tot omnium ætatum naucleri peritissimi in hoc profundo naufragium fecerunt, & in extrema senectute, post enauigata maria, torrentem non rarò repererunt, in quo perirent. tot veterani milites, post innumeros triumphos, & hostium cædes, post campos cadaueribus fatigatos, sudem inuenerunt,

L 13 quo

quo caderent: tot prudentia & eruditione clari, cano iam capite ludibriū facti sunt, & mundo fabula. & sperabit nescio quis ingenti plenus fiducia sui, medios inter femineos fluctus, tabula salutem? inermis inter armatas has mulierum acies illæsum corpus? effugia denique ac tuta receptacula adolescens inter illius sexus insidias laqueosque compedesque; medius? ingens error est, post tantorum naufragia, cædes & vulnera, meliora sibi fatua fiducia spondere.

Et sanè quisquis non timuit, aut iam lapsus est, & prostrata iacet victima infami muliebri manu ingulanda; aut lapsui proximus est, vt meritò stolidum illum dixerim, qui post orbe toto magnorū strages, inermis victoriam sperat, & audet iratos hos prouocare fluctus palmari scaphæ confusus, quos tot armatæ rates nequidquam integra carina tentarunt.

Et verò monent prudentes, à solo timore & fuga salutē in hac lucta sperari posse: nec quemquam in hac pugna periisse, qui non plurimū à nimia fiducia sui, viam sibi ad ruinam struxerit. Venenā cogita, nullus illa, valida quamuis manu, prudens contigit. nemo serpentem, frigoribus licet torpentem, impunè deliniuit. Hercules,

les,

les, & Samson, & quidquid firmum, roborisque plenum, hinc cadit. superant venena robur: at nocentior omni veneno mulier est: ludus basiliscus est, & nulla iam hyæna est, si cum illius oculis & voce conferatur. Timebit proinde hæc toxica, quisquis iudicem Deum timet, & inferni pœnas; quisquis salutem amat, & reposita cælo præmia: nec erubescet audire timidus, ut securè infidum hoc enatet mare, tantorum submersionibus infame, ut tutò venena hæc effugiat, tot magnorum luctuoso exitu nobilitata; ut integro demum corpore, femineo se huic gladio eripiat, tot primorum orbe toto sanguine & cædibus ebrio.

Prudenter Cyprianus monet, & fidentes instruit: *Aduersaria est confidentia que periculis vitam suam pro certo commendat, & lubrica spes est que inter fomenta peccati saluari se sperat. incerta victoria est inter hostilia arma pugnare, & impossibilis liberatio est flammis circumdari, & non ardere.* & alius: *Expedit multo, bene timere, quàm male fidere, & utilius est ut infirmum se homo cognoscat ut fortis existat, quàm fortis videri velit, infirmus ut emergat.* eiusdem illa sunt: *Nemo de suo corde presumat quando profert sermonem, nemo de suis viribus confidat quando suffert tentationem. quia*

ut bona prudenter loquamur, à Deo est, non nostra sapientia; & ut mala fortiter perferamus, ab illo est, non nostra patientia. & Sapiens: Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & ne innitaris prudentia tua. & Apostolus: Non sumus fidentes in nobis, sed in Deo.

Remedia.

AB exemplis tutissima sunt. felix ille qui alieno periculo doctus, neminem suo docet. Percurramus humanarum propè rerum omnia. Imperatores, dum nimia fiducia roboris sui, hoste contempto, ardua petunt, vniuersam gloriam infami exitu macularunt. Peritissimus quisque nautarum, dum nimium elemento suo fusus, altiùs prouehitur, naufragium passus est. Et non summi natatores, pugiles, torrentibus forbentur, & imbelli ac rustico ferro cadunt? Eadem in omni hominum genere reperies: quo magis timore armatum pectus, metu cingenda latera; tutum te hinc comites præstabunt, & inter pericula prouidum & securum.

Cogita deinde, quanti in carnem delapsi; & disces ab hac fiducia in præcipitia hæc turbatos, dum robori virtutiq; suæ fidunt: & dum non firmat illecebris aures,
non

non frenant oculos, linguam, manus, nec tanquã compede stringūt domesticas has feras, in medio felici cursu, ludibrium facti sunt orbi, & in exemplum iam aliorum positi. Audet Religiosus quocunque prætextu diutiùs colloqui? familiariùs, liberioreque deinde aspectu & cachinno, metuque ac verecundia exuta? etiam in contactum ibit, inde ad extrema malorum.

Vtile fuerit, nihil in eo genere aggredi inconsulto Præfecto spiritus, & aliorum potiùs, quàm suæ sententiæ niti, ac tuta quæque vereri. Prudens Imperator in alta pace bella cogitat, adeoq; & bella parat, ne imparatū hæc improuidumque opprimant. Paret etiam spiritalis athleta in pace bella: muniat pectus lorica timoris Domini: armet caput cælesti, non sua fiducia plenus: & quo minus se bellorum ostentat, hoc præsentior sibi magis etiam timeat, & a magna malacia magnas tempestates expectet. hoc propinquior periculo; quo molliùs hoc elementum ludit. Ne fide huic tranquillitati. maiora sub hoc ridente vultu damna latent; voragine & scopuli teguntur hac serenitate. Nihil proinde inter omnia remedia præsentius, quã nulli fidere, vereri omnes; etiam in forore femina cogitare, & in fratre virum. Deum

denique omnibus præsentem, præmiatorem & iudicem, etiam cogitationum reconditissimarum.

Prov. 3. Monemur vniuersim à Sapiente: *Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & ne in nitaris prudentia tua, in omnibus viis cogita illum, & ipse diriget gressus tuos, ne sis sapiens apud temeripsum.*

CAPVT XXXVIII.

Feminarum familiaritas quocunque pre-textu, confessionum, instructionum spiritualium, boni temporalis, agritudinum.

ET sanè magis periculum adit, qui dolo circumuenitur, quàm quem hostis aperto aggreditur Marte, & palàm. in fraude nulla ferè virtus, aut robur iuuat, cum incauti in insidias labamur, & antè cadamus, quàm periculum senserimus. Et familiaritates tales minùs sunt suspectæ, minùsque timentur, cum sub ratione boni mala tegant. Ita cadunt primi parentes, & Amasa, & Abner doloso Iobai ferro, & hominum pars magna.

Et quis inter tripudia, & lætitiæ signa ferrum vereatur, & caput Ioàn̄is in disco, & inter oscula Iudæ Magistrum prodi? sub
tam